

EL CROQUIS

Josep Camprubi. President del consell d'administració d'Edicions Intercomarcals SA

Manresa, desembre del 1938

Dimecres passat, dia 21 de desembre, va fer seixanta-set anys del primer bombardeig de Manresa per l'aviació franquista, que va ocasionar 33 morts. El fet va sorprendre, indignar i evidentment atemorir la trista Manresa de final de 1938, una Manresa de vells, dones i nens, absolutament malmesa per la durada de la guerra, afeblida per la fam i en què predominaven sobretot les ganes que el conflicte s'acabés. En aquell context, quan el desenllaç de la guerra estava completament decidit i Manresa no formava part del front, el bombardeig de la nostra ciutat va ser un acte de crueltat injustificable, destinat a espantar encara més la població civil. Els dramàtics detalls d'aquell bombardeig i del que hi va haver al cap de poc han estat recollits en un documental que s'ha projectat aquesta setmana i en una web impressionant que recupera la memòria d'aquella desgraciada Manresa del final de la guerra. Val la pena de resseguir la documentació que s'hi aplega i els testimonis que encara existeixen d'aquell moment dramàtic a la nostra ciutat. I, especialment, llegir la llista de noms i cognoms dels manresans i manresanes que hi van perdre la vida i

seguir en el mapa l'indret on van caure les bombes, tal com es pot fer a «Els bombardeigs franquistes a Manresa 1938-39» (<http://www.guiamanresa.com/bombardeigs/1/index.html>).

En la memòria familiar sempre havia esta present la constància viva d'aquells fets desgraciats, subratllats per una circumstància ben especial i tràgica: que d'entre els morts d'un dels atacs aeris franquistes hi havia hagut dos membres de la família. En els anys més negres de la repressió, el tema era com una mena de taca que gairebé ni es gosava esmentar. Però me'n queda un record personal ben fixat: la mare amb un llibre a la mà (era una novel·la en què un aviador explicava el bombardeig franquista sobre Manresa) dient amb els ulls plorosos: «mira, mira què diu en

El bombardeig de la nostra ciutat va ser un acte de crueltat injustificable, destinat a espantar encara més

aquest llibre de quan van matar la meva cosina i el seu nen...». Justament era la mateixa pàgina que es reproduïx a la web sobre els bombardeigs franquistes a Manresa, en què l'aviador explica que les armes del seu avió «*barren inmundícias*» sobre la ciutat de Manresa: 35 persones amb noms i cognoms, conciutadans nostres innocents, que hi van perdre la vida.

Ja sé prou que demà és Nadal i que ja fa molts anys d'aquells fets lamentables. Però també sé que mai ningú no ha estat condemnat pel que va passar a Manresa i a tants altres llocs. I que els vencedors van imposar la seva veritat i van escriure la seva història, mentre les víctimes van haver de callar durant quatre dècades. Demà és Nadal, certament. Però això no vol dir que s'hagi de renunciar a recuperar la memòria. I menys veient que arreu del món les guerres, les matances, les bombes, la fam i la injustícia —que és la mare de tots els conflictes— es continuen gestionant des de despatxos encoixinats. I ben protegits, com tristament va passar a casa nostra, per una quasi absoluta impunitat. ”